

Főoldal>Családi ügyek, öröklés>Házasság felbontása és különválás

Az átmeneti időszak vége előtt indított, folyamatban lévő polgári eljárásokat az uniós jog alapján fogják lefolytatni. Az európai igazságügyi portálon 2024 végéig még olvashatók lesznek az Egyesült Királyságra vonatkozó releváns információk, az országgal kötött kölcsönös megállapodás alapján.

Házasság felbontása és különválás**Észak-Írország****1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?**

Észak-Írországban a házasság felbontására vonatkozó joganyagot az 1978. évi (északír) házassági rendelet (a továbbiakban: az 1978. évi rendelet) tartalmazza.

A házasság felbontását a férj vagy a feleség által a bírósághoz benyújtott írásos (kérelemnek nevezett) keresettel kérheti. A házasság felbontását kérelmező fél elnevezése felperes, a másik fél elnevezése alperes. A felperesnek kell bizonyítania, hogy a házasság helyrehozhatatlanul megromlott, és bizonyítékot kell szolgáltatnia öt tény egyikére (lásd a lenti 2. kérdést). Nem lehet házasság felbontása iránti kérelmet beadni a házasság megkötésének időpontjától számított első két éven belül. A házasság helyrehozhatatlan megromlásának bizonyítására azonban felhasználható a házasság első két évében keletkezett bizonyíték.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A házasság felbontásának egyetlen oka a házasság helyrehozhatatlan megromlása. Általában a házasság helyrehozhatatlan megromlásának igazolására a felperesnek a következők legalább egyikét kell bizonyítania:

az alperes házasságtörést követett el. Erre a tényre nem lehet hivatkozni, ha a felperes huzamosan vagy több időszakot egybevéve 6 hónapnál hosszabb ideig továbbra is az alperessel együtt él azt követően, hogy tudomást szerzett a házasságtörésről;

az alperes olyan módon viselkedett, hogy a felperestől ésszerűen nem várható el, hogy továbbra is vele éljen. E tényre nem lehet hivatkozni, ha a felek az elfogadhatatlan magatartás utolsó előfordulását követően legalább 6 hónapig továbbra is együtt éltek;

az alperes a kérelem benyújtását közvetlenül megelőző legalább két éves egybefüggő időszakra elhagyta a felperest;

a kérelem benyújtását közvetlenül megelőzően a felek legalább két éves egybefüggő időszakon át külön éltek, és az alperes hozzájárul a házasságot felbontó határozat meghozatalához;

a felek a kérelem benyújtását közvetlenül megelőzően ötéves egybefüggő időszakon át külön éltek. Az alperes hozzájárulására nincsen szükség, és tiltakozhat a házasság felbontása ellen azon az alapon, hogy az komoly anyagi vagy egyéb nehézséget okozna számára.

Annak megítélésakor, hogy az alperes elhagyta-e a felperest, illetve a felek folyamatosan külön éltek-e, nem kell figyelembe venni azon (összesen hat hónapot meg nem haladó) időszakokat, amelyek során a felek helyreállították együttélésüket. Az ilyen időtartamok azonban nem számítanak bele az elhagyás vagy különélés időtartamába.

Ha a bíróság a bizonyítékok alapján meggyőződött arról, hogy a házasság helyrehozhatatlanul megromlott, nem jogerős bontóítéletet (a házasság felbontásához vezető bírósági határozatot) hoz.

A házasság felbontására irányuló eljárás a nem jogerős bontóítélet jogerőre emelkedésével fejeződik be. A nem jogerős bontóítélet jogerőre emelése iránti kérelem hat héttel és egy nappal a nem jogerős bontóítélet meghozatalát követően nyújtható be. Amennyiben 12 hónapon belül nem kéri a nem jogerős bontóítélet jogerőre emelését, a felperestől eskü alatti nyilatkozatot kérhetnek a késedelem magyarázatára. Meghatározott körülmények között az alperes kérheti a nem jogerős bontóítélet jogerőre emelését. A felek a jogerős bontóítélet meghozataláig nem házasodhatnak újra.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei**3.1 a házasfelek közötti személyi jogi jogviszonyra (pl. a vezetéknévre) vonatkozóan?**

Nem léteznek különös szabályok a kapcsolatok válást követő időszakra vonatkozó szabályozására. Nem várják el azonban a felektől a továbbiakban az együttélést, és ha a feleség felvette férje vezetéknévét, dönthet leánykori nevének visszavételéről.

3.2 a házasfelek vagyonának megosztására vonatkozóan?

Az 1978. évi rendelet széles tárgykörben tartalmaz rendelkezéseket, amelyek lehetővé teszik, hogy a bíróság határozzon a felek vagyonáról, illetve szabályozza pénzügyi viszonyait, mind egymás, mind a családban élő gyermekek viszonylatában.

A bíróság a házasság felbontásakor vagy azt követően az alábbi rendelkezéseket hozhatja:

időszakos fizetésre kötelezés,

egösszegű fizetésre kötelezés,

vagyonmegosztás elrendelése,

nyugdíjmegosztás elrendelése vagy nyugdíjalapok elkülönítésének elrendelése.

A határozat meghozatala előtt a bíróság az eset összes körülményét figyelembe veszi. A legfontosabb tényezőként azonban a családban élő bármely 18 év alatti gyermek jólétét mérlegeli.

3.3 a házasfelek kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

Mindkét szülő szülői felelőssége fennmarad a házasságból született gyermekek vonatkozásában, és továbbra is kötelezettség fogja terhelni őket a családban élő kiskorú gyermekek eltartásáért.

Amennyiben kiskorú (16 év alatti) gyermek, vagy 16 évnél idősebb, de valamely foglalkozás, szakma vagy hivatás elsajátítása érdekében képzésben részt vevő gyermek van, a felperesnek ki kell töltenie egy formanyomtatványt (az M4 jelűt), amely lefekteti a gyermekekre vonatkozó megállapodásokat. A formanyomtatvány megegyezésre ösztönzi a feleket a gyermek jövőjére vonatkozó javaslatok vonatkozásában. Ha azonban nem sikerül megállapodást kötni, az alperes lehetőséget kap arra, hogy észrevételeket tegyen a javasolt megoldásokkal kapcsolatban, és a bíróság a gyermekekről szóló 1995. évi (északír) rendelet alapján gyakorolhatja hatáskörét (például meghatározhatja, hogy a gyermeket kinél kell elhelyezni).

3.4 a másik házastárs felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

A válással megszűnik a másik házastárs eltartásának kötelezettsége, a fizetési kötelezettség előírására vagy a váláskori vagyonmegosztásra vonatkozóan a bíróság által hozott határozat kivételével.

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

Bírósági különválás iránti kérelmet lehet benyújtani akkor, ha a házasság valamely ok miatt megromlott, de a felperes nem kívánja annak felbontását. Ha a felperes javára meghozzák a bírósági különválásról szóló határozatot, a továbbiakban nem köteles a házastársával való együttélésre. Nem házasodhat azonban újra. A bírósági különválás elrendelését követően lehet kérni a házasság felbontását.

5 Melyek a különválás feltételei?

A bírósági különválás iránti kérelem benyújtásakor nem szükséges igazolni a házasság helyrehozhatatlan megromlását.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

A házastársaknak a továbbiakban nem kell együtt élniük. Ha bírósági különválásra vonatkozó határozat van hatályban, és az egyik házastárs végintézkedés hátrahagyása nélkül hal meg (törvényes öröklés esete áll fenn), vagyonát úgy osztják fel, mintha a másik házastárs már meghalt volna, így elveszik minden olyan előny, amelyben részesült volna. A bírósági különválásnál a bíróság vagyonmegosztási jogosítványai általában megegyeznek a házasság felbontásakor történő vagyonmegosztásnál tárgyalt lehetőségekkel. A bíróság azonban nem hozhat nyugdíjmegosztást elrendelő határozatot.

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

Érvénytelenítő határozat meghozatalára kerül sor, amennyiben a felperes bizonyítja, hogy a házasság érvénytelen vagy megtámadható. Az érvénytelen házasság az, amelynek megkötésére soha nem is lett volna lehetőség, és amely joghatályokkal egyáltalán nem rendelkezőnek minősül. A megtámadható házasság egészen annak érvénytelenítéséig elismert házasság.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A házasság érvénytelen, ha az alábbi tények egyikét bizonyítják:

a felek túl közeli rokonságban állnak,

az egyik házastárs nem töltötte be a tizenhatodik életévét,

nem teljesült a házasság minden alaki előírása,

a házasságkötés idején a felek egyike már törvényesen házas volt,

a felek nem ellenkező neműek (az egyik félnek a férfi, a másiknak a nő nemhez kell tartoznia),

Észak-Írország területén kívül kötött poligám házasság esetében, ha a házasságkötés idején a házastársak egyike Észak-Írországban élt.

A házasság megtámadható, ha az alábbi tények egyikét bizonyítják:

a házasságot nem hálták el, mert az egyik házastárs képtelen volt a házasság elhálására;

az egyik házastárs megtagadta a házasság elhálását;

az egyik házastárs nem járult hozzá érvényes formában a házassághoz (például fenyegetés hatása alatt állt, és kényszerítették a beleegyezésre, vagy tévedésben volt a szertartás jellegét illetően);

a házasság megkötésének időpontjában az egyik házastárs elmebetegségben szenvedett.

a házasság megkötésének időpontjában az egyik házastárs fertőző nemi betegségben szenvedett;

a házasságkötés idején a feleség már várandós volt úgy, hogy a gyermek apja nem a férj.

Ha az utolsó négy ok valamelyikére alapítják az érvénytelenítési kérelmet, azt a házasságkötéstől számított három éven belül kell megtenni. A bíróság azonban meghatározott körülmények között engedélyezheti a kérelem ezen időszakon túli benyújtását.

Ha a kérelem az utolsó két okon alapul, a felperesnek bizonyítania kell, hogy a házasság megkötésekor nem tudott a betegségről vagy a terhességről.

A bíróság nem érvényteleníti a megtámadható házasságot, ha az alperes igazolja, hogy:

a felperes tudott a házasság érvényteleníthetőségéről, de úgy viselkedett, hogy annak alapján az alperes ésszerűen feltételezhette, hogy a felperes nem fogja kérelmezni az érvénytelenítést; és

az méltánytalan lenne.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

A házasság semmissége esetén az teljesen érvénytelen, és úgy kell kezelni, mintha soha nem létezett volna. Ha a házasság megtámadható, azt az érvénytelenítést elrendelő határozat jogerőre emelkedésének napjától kell érvénytelennek tekinteni.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

Észak-Írországban számos, mediációs szolgáltatásokat nyújtó ügynökség működik (például a Relate). A mediáció segíthet a válás gyakorlati vonatkozásainak intézésében, beleértve az anyagi természetű ügyek és a szülői kérdések rendezését.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

A válásra, bírósági különválásra vagy házasság érvénytelenítésére vonatkozó kérelmeket a High Courthoz (felsőbíróság) vagy a bontópereket intéző County Courthoz (megyei bíróság) kell benyújtani. Ha azonban az alperes a County Court előtt benyújtott kérelemre ellenkérelmet terjeszt elő, az ügyet átteszik a High Courthoz.

A bíróságok címe és telefonszáma megtalálható az [Észak-Írországi Bírósági és Törvényszéki Szolgálat](#) honlapján.

Az eljárás megindításához egy sor formanyomtatványt kell benyújtani a megfelelő bírósághoz, a következő iratokkal együtt:

házassági anyakönyvi kivonat eredeti példánya (nem fénymásolat), annak hiteles fordításával és az alkalmazandó jogra vonatkozó eskü alatti nyilatkozattal együtt, ha a házasságot Észak-Írországon kívül kötötték;

a családban élő minden 18 év alatti gyermek születési anyakönyvi kivonatának eredeti példánya (a gyermek és a szülő összes adatát tartalmazó, részletes változatban);

a kérelemben említett bármely bírósági határozat másolata;

a bíróság határozatának alapjául szolgáló bármely megállapodás (például pénzügyek vonatkozásában) eredeti példánya és két másolata; és

bírósági illeték (a mindenkor érvényes illetékekről a bírósági hivatal tud tájékoztatást adni).

A formanyomtatványok a bírósági hivatalnál szerezhetők be, ahol felvilágosítás is kapható azok kitöltésével kapcsolatban. A bírósági alkalmazottak azonban nem nyújthatnak jogi tanácsot vagy nem adhatnak útmutatást a beadvány tartalmára.

12 Igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Igényelhető költségmentesség. A nyújtott pénzügyi támogatás szintje azonban (ha az egyáltalán jár) a vagyoni helyzet értékelésétől függ. Még ha pénzügyileg jogosultnak is értékelnek valakit, előfordulhat, hogy hozzá kell járulnia a költségekhez. Megegyezés alapján ezt a hozzájárulást hosszabb idő alatt, részletekben is vissza lehet fizetni a költségmentességi hivatalnak. A pénzügyi jogosultsági szempontokon túlmenően meg kell felelni az érdemi vizsgálatnak is, azaz a keresetindításhoz, a védekezéshez alapos indokkal kell rendelkezni, és annak minden körülmények között ésszerűnek kell lennie.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

Nem lehet fellebbezést benyújtani a házasságot felbontó vagy érvénytelenítő végleges határozat ellen, ha a sérelmet szenvedett félnek lehetősége volt a nem jogerős bontóítélet elleni fellebbezésre, de azzal nem élt. A felek beleegyezésével hozott határozatokat is csak a bíróság engedélyével lehet megfellebbezni. A fellebbviteli bíróságnak egy sor jogosítványa van, és az eredeti határozatot hatályában fenntarthatja, megsemmisítheti vagy megváltoztathatja.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék a tagállamban elismertetni?

A 2000. május 29-i 1347/2000/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: a rendelet) kimondja, hogy a válásra, különválásra (bírósági különválásra) vagy házasság érvénytelenítésére egyik tagállamban hozott határozatokat (a rendeletben meghatározott eljárásokon kívüli) külön eljárások nélkül a többi tagállamban el kell ismerni.

Bármely érdekelt fél kérheti a határozat elismerését, és csak szigorúan meghatározott okok alapján lehet az elismerést megtagadni (például az elismerés megtagadható, ha a határozat a közrendbe ütközik).

Az elismerés iránti kérelmet Észak-Írországból a High Courthoz kell benyújtani.

Ha a rendeletet nem kell alkalmazni, a határozatot meg lehet hozni az 1986. évi családjogi törvény 46. szakasza alapján, amely meghatározza a házasságot felbontó, különválást vagy házasság érvénytelenítését kimondó külföldi határozat elismerésének általános feltételeit.

A házasságot felbontó, különválást vagy házasság érvénytelenítését kimondó külföldi határozat elismerése iránti kérelmet a High Courthoz kell benyújtani. Ehhez kérelmet kell előterjeszteni, amelyhez csatolni kell a házasságot felbontó, különválást vagy házasság érvénytelenítését kimondó határozat másolatát.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

Mivel a High Court foglalkozik a házasság felbontásának, a különválásnak vagy a házasság érvénytelenítésének elismerésével (a rendelet és az 1986. évi családjogi törvény alapján is), az indítványozott elismeréssel szemben beterjesztett bármely kifogás ügyében is ez a bíróság jár el. Az elismerés megtagadásának okait a rendelet 15. cikke és az 1986. évi családjogi törvény 51. szakasza tartalmazza.

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különbözik?

Amennyiben egy észak-írországi bíróság megállapítja joghatóságát a házasság felbontása, a különválás vagy a házasság érvénytelenítése tekintetében, akkor az északír jogot alkalmazza.

Az észak-írországi bíróságok rendelkeznek joghatósággal a házasság felbontása vagy bírósági különválás iránti kérelmekre (még ha a házasságot külföldön is kötötték), ha:

joghatóságuk a rendeleten alapul; vagy

a rendelet alapján a szerződő államok (a rendeletben eredetileg szereplő felek vagy a rendeletet azóta elfogadott államok) bíróságai nem rendelkeznek joghatósággal, és a felek egyikének lakóhelye az eljárás megindításakor Észak-Írországból volt.

Az észak-írországi bíróságok rendelkeznek joghatósággal a házasság érvénytelenítése iránti kérelmekre (még ha a házasságot külföldön is kötötték), ha: joghatóságuk a rendeleten alapul; vagy

ha a szerződő államok bírósága nem rendelkezik joghatósággal a rendelet alapján, és az egyik házastárs:

lakóhelye az eljárás megindításakor Észak-Írországból van; vagy

az eljárás megindítása előtt meghalt, és halálakor lakóhelye Észak-Írországból volt, vagy a halálát közvetlenül megelőző egy éven keresztül szokásos tartózkodási helye Észak-Írországból volt.

Kapcsolódó linkek

Észak-Írországi Bírósági és Törvényszéki Szolgálat

A költségmentességről további tájékoztatás az [észak-írországi költségmentességi hivatal](#) honlapján érhető el.

A mediációról további tájékoztatás a [Relate NI](#) és az [UK College of Family Mediators](#) (Családi Mediátorok Egyesült Királysági Kollégiuma) honlapján érhető el.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

Utolsó frissítés: 18/12/2020

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.